

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

דעם רבינ'ס משלים

מעשה מחזיר טיט שמצא אבן טובה (המשך)

ויכולים להרויח הון רב בזה, אך אנכי איני יכול לקנות שם חטים למען לא יתודע להמלוכה שיש לי כסף רב כזה, כי יחשדו אותי שגנבתי המעות הזה אצל המלוכה; על כן יהיה הקנין על שמך, ואני אשלם לך במיטב. ובשמעו פדברים האלה נתן האיש תודה בלבו לה' יתברך, שעל ידי זה יהיה לו לשלם שכר הספינה וכל שכר האכילה שלו. וכן עשה הקפיטאן ככל אשר אמר; ותכף כשבאו ללונדון, מת הקפיטאן, ונשאר הכל אצל זה האיש, והיה כפל כפלים מהשויון של הדימענט.

אחרי שנים רבנו ז"ל מעשה זה, ענה ואמר: "האבן הטובה לא הייתה של העני, והא ראייה - שנאבדה ממנו, והתבואה פן היה שלו, והא ראייה שנשאר אצלו; ומה שהוא בא לענין שלו - הוא רק משום שהתחזק ולא נפל ברוחו!" ומה שהתבואה של הקפיטאן היו שכיכות להעני הוא מצד הגלגול, וה' יתברך סבב סבות כף שיגמר הכל פרצונו.

גם יש בזה מוסר השכל שרצה רבנו ז"ל ללמדנו שצריכים לבקש ולחפש הרבה, ואף בראותו שמוצא רק טיט ובוץ - לא יתיאש, וימשיך להתניגע ולחחר עוד ועוד, בבחינת (תהלים קה ד) "בקשו פניו תמיד", ללא הפסק, אזי בסוף ימצא את האבן הטובה - "מחפשים ומחפשים ומחפשים - ולבסוף מוצאים!":

ויהי בהקיץ האיש משנתו וימשמש בכליו לקח את האבן הטובה, ולא מצאה, ונזכר שהניח אותה על המפה בעת אכילתו. ויקרא בקול גדול תכף להמשרת שלקח את המפה מעל השלחן, וישאלהו באיזה מקום נער את המפה, ואמר לו שנער אותה לתוך הים; אז הבין תכף שגם את האבן הטובה נער לתוך הים, וממילא מובן איך שכל שמחתו נהפכה לתוגה. ויעמד נבהל ומשתומם עד שלא ידע מה לעשות, ומגדל צערו עלה על דעתו להשליך עצמו לתוך הים, פי חשב בדעתו: "הלא אצטרף עוד לשלם להקפיטאן שכר הספינה ושכר האכילה, ומאין אקח?!"; אך בתוך כך ישב עצמו, וחזק עצמו מאד, ואמר בלבו: "הלא לעת עתה הקפיטאן אינו יודע מכל זה שארע לי, על כן אנכי אעשה עצמי כמחריש, ונראה איך יפול דבר". והקפיטאן היה הולך אליו בכל יום, ודבר עמו כמקדם, והוא לא הראה להקפיטאן שום תנועה שייבין שהאבן הטובה נאבדה מאתו. פעם אחת בא אליו הקפיטאן ואמר לו איך "שבהמדינה הזאת שאתה נוסע לשם יכולים לקנות חטים הרבה מאד בזול,

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה ב' - ממלך וקיסר (4)

שספרה רבנו נחמן מברסלב זיע"א

המקומות שלהם, והסכימו שלא יהיו נושאים בבת אחת, כי אם בזה אחר זה (הינו שכל הגזלנים הנ"ל לא יהיו נושאים את השטרות הנ"ל כלם בבת אחת, רק הנשואין שלהם יהיה בזה אחר זה) גם שיבררו לכל אחד שררה אחת לפי הראוי לו, הגדול לפי גדלו וכו'.

אחר־כך אמרה להם, שתכבד אותם ביין טוב, נפלא מאד, שיש לה בספינה, שאינה מסתפקת ממנו, רק הוא טמון אצלה עד יום שיזמן לה השם יתברך הזווג שלה. ונתנה להם היין בשנים־עשר גביעים ואמרה, שכל אחד ישתה לכל אחד מהשנים־עשר, ושתו ונשתכרו ונפלו. ואמרה לחברותיה הנ"ל: לכו ושחטו כל אחת את בעלה, והלכו ושחטו כלם.

ומצאו שם עשירות מפלג מאד, שלא היה אצל שום מלך, והסכימו שלא לקח נחשת ולא כסף, כי אם זהב ואבנים טובות. והשליכו מן הספינה שלהם דברים שאינם חשובים פל־כך, וטענו כל הספינה עם

והיו הולכים על הים (הבת קיסר עם האחת־עשרה בנות שרים הנ"ל), והיו מזמרים שם בכלי־זמר. ופגעו בפלטין, ואמרו לה השרות הנ"ל: נתקרב לשם! ולא רצתה, ואמרה כי נתחרטה על שנתקרבה אצל פלטין הנ"ל (הינו על שנתקרבה לפלטין של המלך הנ"ל, שרצה לשא אותה, כנ"ל).

אחר־כך ראו כמין אי הים, ונתקרבו לשם. והיו שם שנים־עשר גזלנים, ורצו להרגם. ושאלה היא: מי הגדול שבכם? והראו לה. אמרה לו: מה מעשיכם? אמר לה, שהם גזלנים. אמרה לו: אף אנחנו גזלנים, רק שאתם גזלנים בגבורה שלכם, ואנחנו גזלנים על־ידי חכמה, כי אנו מלמדים בלשונות ובכלי־זמר, בכך מה בצע פי תהרגו אותנו?! הלא טוב שתשאנו אותנו לנשים, ויהיה לכם גם העשירות שלנו.

והראתה היא להם מה שבספינה, ונתרצו לדבריה, והראו הגזלנים להם גם־כן כל העשירות שלהם, והוליכו אותם בכל

דְּבָרִים יְקָרִים: זָהָב וְאַבְנִים טוֹבוֹת שְׁמָצְאוּ
שָׁם,

וְהַסְפִּימוּ שְׁלֹא לִילֵךְ עוֹד מְלַבֵּשׁ כְּמוֹ
נָשִׁים, וְתַפְרוּ לָהֶם בְּגָדֵי זָכָרִים, מְלַבּוֹשֵׁי
אַשְׁכְּנָז, וְהִלְכוּ עִם הַסְפִּינָה.

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה מֶלֶךְ אֶחָד זָקֵן. וְהָיָה לוֹ בֵּן
יָחִיד, וְהַשִּׂיא אוֹתוֹ, וּמָסַר מְלֻכוֹתוֹ לְבָנוֹ.
אָמַר הַבֶּן מֶלֶךְ, שְׂיִלְךָ וַיְטִיל עִם אִשְׁתּוֹ בָּיָם,
כְּדֵי שְׁתֵּהֶיָה רְגִילָה בְּאוֹר הַיָּם פֶּן, חַס
וְשָׁלוֹם, מְכַרְחִים בְּאִיזוֹ פֶּעַם לְבָרוּחַ בָּיָם.

וְהָלַךְ עִם אִשְׁתּוֹ עִם הַשָּׂרִי מְלוּכָה וּפְרָשׁוֹ
בַּסְפִּינָה, וְהָיוּ שָׁם שְׂמֵחִים וּמְשֻׁחָקִים מְאֹד.
אַחֲרֵכֶּךָ אָמְרוּ שְׂיִפְשִׁטוּ כָּלֶם בְּגָדֵיהֶם (הֵינּוּ
הַבֶּן מֶלֶךְ עִם הַשָּׂרִי מְלוּכָה שֶׁהָיוּ שָׁם בַּסְפִּינָה הַתִּיעֵצוּ
מִחֲמַת שְׂמֻחָה, שְׂיִהְיוּ כָּלֶם פּוֹשְׁטִים אֶת בְּגָדֵיהֶם, וְכֵן
עָשׂוּ) וְלֹא נִשְׂאָר עֲלֵיהֶם כִּי אִם הַכַּתְנָת. וְהָיוּ
מִתְחַזְּקִין לַעֲלוֹת עַל הַתָּרוֹן. וְהָיָה הַבֶּן מֶלֶךְ
הַנַּ"ל מִתְחַזֵּק לַעֲלוֹת לְשָׁם.

וְהִיא (הֵינּוּ הַבַּת קִיסָר הַנַּ"ל) בְּאִתָּה עִם
הַסְפִּינָה (שְׁלָה הַנַּ"ל) וְרָאָתָה אוֹתוֹ הַסְפִּינָה
הַנַּ"ל (הֵינּוּ הַסְפִּינָה שֶׁל הַבֶּן מֶלֶךְ עִם שָׂרִי מְלוּכָה
הַנַּ"ל), וּבִתְחִלָּה הָיְתָה יְרָאָה לְהִתְקַרֵּב. אַחֲרֵי
כֶּךָ נִסְמְכוּ קִצָּת, וְרָאוּ שֶׁהֵם מְשֻׁחָקִים מְאֹד,
וְהִבִּינוּ שְׂאִינָם גְּזֻלָּנִים,

וְהִתְחִילוּ לְהִתְקַרֵּב. אָמְרָה הַבַּת קִיסָר
לְחַבְרוֹתֶיהָ: אֲנִי יְכוּלָה לְהַפִּיל אֶת אוֹתוֹ
הַקָּרָח לְתוֹךְ הַיָּם (הֵינּוּ אֶת הַבֶּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל, שֶׁהָיָה
עוֹלָה בְּרֹאשׁ הַתָּרוֹן, כַּנַּ"ל) כִּי הַבֶּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל הָיָה
קָרָח, דִּהְיִינוּ שֶׁהָיָה מְקַרָּח רֵאשׁוֹ מְשֻׁעָרוֹת.
אָמְרוּ לָהּ: וַאֲיךָ אֶפְשָׁר; הֲלֹא אָנוּ רְחוּקִים
מֵהֶם מְאֹד. אָמְרָה לָהֶן שְׂיִישׁ זְכוּכִית
שְׂשׁוֹרָף, וְעַל־יְדֵי זֶה תַּפִּיל אוֹתוֹ. וְאָמְרָה
שְׁלֹא לְהַפִּיל אוֹתוֹ עַד שְׂיַעֲלָה עַל רֹאשׁ
הַתָּרוֹן מִמָּשׁ, כִּי כִּשְׁהוּא בְּאִמְצָעֵית הַתָּרוֹן,
אַיִ כִּשְׂיִפֵּל, יִפֹּל אֶל תוֹךְ הַסְפִּינָה, אָבֵל
כִּשְׂיַעֲלָה בְּרֹאשׁ, אַיִ כִּשְׂיִפֵּל, יִפֹּל לְתוֹךְ
הַיָּם.

הַמְתִּינָה עַד שְׂעֲלָה אֶל רֹאשׁ הַתָּרוֹן מִמָּשׁ,
וְלָקְחָה הַזְכוּכִית שְׂשׁוֹרָף נֶגֶד הַחֲמָה (שְׁקוֹרִין
בְּרַעַן בְּרִיל) וְכוֹנְנָה נֶגֶד מַחוֹ, עַד שְׂנִכְוָה מַחוֹ
וְנִפֵּל לְתוֹךְ הַיָּם.

שאלות לחידודא

בחן 38א:

מעשה ב' ממלך וקיסר (4)

1. מה הסדר שרבינו מספר שהמלך זקן עשה לבנו?
 - מסר לו מלכותו ואח"כ השיא אותו
 - השיא אותו ומסר לו מלכותו
 - רק מסר לו מלכותו
2. איזה טעם אמר הבן מלך למה הוא רוצה לטייל עם אשתו בים?
 - כדי שתהיה רגילה באויר הים
 - פן ח"ו מוכרחים באיזו פעם לברוח בים
 - שתי התשובות נכונות
3. איזה שערות היה לבן מלך?
 - שחורות
 - לבנות
 - היה קרם
4. איך יכלה הבת קיסר להפיל את הבן המלך הזקן לים?
 - ע"י כישוף
 - ע"י שזרקה אליו אבן
 - ע"י זכוכית ששורף שיש לה (ברען בריל)
5. היכן היה בן מלך הזקן כשהפילה אותו הבת קיסר לים?
 - כשהתחיל לעלות על התורן
 - כשהיה באמצע לעלות על התורן
 - כשהיה כבר בראש התורן

- א. כמה גולנים מצאו הבת קיסר והבנות על הים?
 - שנים עשר גולנים
 - עשרה גולנים
 - אחד עשרה גנבים
- ב. מה אמרה הבת קיסר לגולנים?
 - שאתם גולנים בגבורה שלכם
 - שאנחנו גולנים על ידי חכמה
 - שתי התשובות נכונות
- ג. מה עשו הבת קיסר והבנות אחרי שהגולנים שתו ונשתכרו ונפלו?
 - ברחו להם עם הספינה
 - שחטו את כל הגולנים
 - זרקו אותם לים
- ד. איזה בגדים הלכו להם מעכשיו הבת קיסר והבנות?
 - בגדי צרפת
 - בגדי מלכות
 - בגדי זכרים
- ה. כמה בנים היה למלך הזקן?
 - בן יחיד
 - ששה בנים
 - לא היו לו בנים כלל

יא. מי היה עשיר יותר גדול הבת קיסר או המלך שבנה פלטין על הים?